

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА

от 22 юни 1987 година

за съгласуване на законовите, подзаконови и административни разпоредби
относно застраховките за съдебни разноски

(87/344/ЕИО)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност, и по-специално член 57, параграф 2 от него,

като взе предвид предложението на Комисията¹,

като взе предвид становището на Европейския парламент²,

като взе предвид становището на Икономическия и Социалния комитет³,

като има предвид, че с Директива 73/239/ЕИО на Съвета от 24 юли 1973 г. относно съгласуването на законовите, подзаконови и административни разпоредби относно започването и упражняването на пряка застрахователна дейност, различна от животозастраховане⁴, последно изменена с Директива 87/343/ЕИО⁵, се премахнаха някои съществуващи различия между националните законодателства с цел улесняване на започването и упражняването на такива дейности;

като има предвид, че въпреки това член 7, параграф 2, в) от Директива 73/239/ЕИО предвижда, че “до постигането на допълнително съгласуване, което трябва да се осъществи в срок от четири години след уведомяването за настоящата директива, Федерална република Германия може да запази разпоредбата, която забранява едновременното извършване на нейна територия на здравни застраховки, кредитни и гаранционни застраховки или застраховки за правна защита, както в комбинация между тях, така и с други категории”;

като има предвид, че настоящата директива урежда съгласуването на предвидените в член 7, параграф 2, в) от Директива 73/239/ЕИО застраховки за съдебни разноски;

като има предвид, че за да се защитят застрахованите лица, следва да се предприемат стъпки за предотвратяване, доколкото е възможно, на всякакви конфликти на интереси между лице със застрахователно покритие за съдебни разноски и неговия застраховател, произтичащи от факта, че последният предоставя покритие по отношение на всяка друга посочена в приложението към Директива 73/239/ЕИО застрахователна клас, или че предоставя покритие на друго лице, и при възникване на такъв конфликт, той да може да бъде разрешен;

¹ ОВ, бр. С 198, 7.8.1979 г., стр. 2.

² ОВ, бр. С 260, 12.10.1981 г., стр. 78.

³ ОВ, бр. С 348, 31.12.1980 г., стр. 22.

⁴ ОВ, бр. L 228, 16.8.1973 г., стр. 3.

⁵ Виж стр. 62 от настоящия брой на Официален вестник.

като има предвид, че с оглед на специфичното му естество, застраховането за съдебни разноски по отношение на спорове или рискове, произтичащи от или във връзка с използването на морски плавателни съдове, следва да бъде изключено от обхвата на настоящата директива;

като има предвид, че дейността на застраховател, който предоставя услуги или поема разноските за защита на застрахованото лице във връзка с договор за гражданска отговорност, също следва да бъде изключена от обхвата на настоящата директива, ако съгласно въпросното покритие тази дейност се упражнява едновременно и в интерес на застрахователя;

като има предвид, че на държавите-членки следва да се предостави избор да изключват от обхвата на настоящата директива дейността по сключване на застраховки за съдебни разноски, която се упражнява от помощник застраховател, когато тази дейност се извършва в държава-членка, различна от държавата, в която обичайно пребивава застрахованото лице, и когато тази дейност съставлява част от договор, чийто единствен предмет е оказването на помощ на лица, които изпадат в затруднения по време на пътуване, когато се намират далеч от дома или далеч от мястото си на постоянно пребиваване;

като има предвид, че системата на задължително специализиране, която понастоящем се прилага в една държава-членка, а именно Федерална република Германия, води до предотвратяване на по-голямата част от конфликтите; като има предвид, че въпреки това за постигането на този резултат няма очевидна необходимост от разширяване на прилагането на тази система в цялата Общност, което би наложило разделянето на смесени предприятия;

като има предвид, че желаният резултат може да се постигне и чрез изискване от предприятията да предвиждат отделен договор или отделна част от полица за застраховка за съдебни разноски или чрез задължаването им да имат отделно управление на застраховките за съдебни разноски, или да възлагат управлението на иски по отношение на застраховки за съдебни разноски на предприятие с отделна правосубектност, или да позволяват на лицето със застрахователно покритие за съдебни разноски правото да избира адвоката си от момента, в който има право да предявява иск срещу застрахователя си;

като има предвид, че независимо от възприетото решение, интересът на лицата със застрахователно покритие за съдебни разноски е защитен чрез равностойни гаранции;

като има предвид, че интересът на лицата със застрахователно покритие за съдебни разноски означава, че застрахованото лице трябва да може да избира адвокат или друго подходящо квалифицирано лице съгласно националното законодателство при всякакво разследване или производство, и във всеки случай на възникване на конфликт на интереси;

като има предвид, че на държавите-членки следва да бъде предоставен избор да освобождават предприятията от задължението да предоставят на застрахованото лице свободно да избира адвокат, ако застраховката за съдебни разноски е ограничена до случаи, произтичащи от употребата на пътни превозни средства на тяхна територия, и ако са спазени други ограничителни условия;

като има предвид, че възникне конфликт между застраховател и застраховано лице, е важно той да се разрешава по възможно най-справедливият и бърз начин; като има предвид, че поради това е целесъобразно при полиците за застраховка за съдебни разноски да се предвиди арбитражна процедура или процедура, която осигурява съпоставими гаранции;

като има предвид, че в точка В, параграф втори от приложението към Директива 73/239/ЕИО се предвижда, че рисковете, които са включени в класове 14 и 15 от точка А не могат да се считат за допълнителни рискове към други класове; като има предвид, че дадено застрахователно предприятие не трябва да може да покрива съдебни разноски като допълнителен риск към друг риск, без да е получило разрешение за риска за съдебни разноски; като има предвид, че въпреки това на държавите-членки следва да се предостави избор в особени случаи да считат клас 17 за допълнителен риск към клас 18; като има предвид, че поради това следва съответно да се измени точка В от споменатото приложение,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Целта на настоящата директива е да се съгласуват разпоредбите, които са предвидени в законов, подзаконов или административен акт относно посочените в точка А, параграф 17 от приложението към Директива на Съвета 73/239/ЕИО застраховки за съдебни разноски с цел улесняване на ефективното упражняване на свободата на установяване и предотвратяване, доколкото е възможно, на всякакви конфликти на интереси, произтичащи по-конкретно от факта, че застрахователят предоставя покритие на друго лице, или че предоставя покритие на лице както за съдебни разноски, така и за всеки друг клас от споменатото приложение, а в случай на възникване на конфликт, същият да може да бъде разрешен.

Член 2

1. Настоящата директива се прилага за застраховки за съдебни разноски. Те се състоят в задължението, срещу заплащане на премия, да се поемат разноските за съдебни производства и да се предоставят други услуги, които са пряко свързани със застрахователното покритие, по-конкретно с оглед на:

- осигуряване на обезщетение за претърпяната от застрахованото лице загуба, вреда или телесна повреда чрез извънсъдебно споразумение или чрез гражданско или наказателно производство,
- защита или представителство на застрахованото лице в гражданско, наказателно, административно или друго производство или във връзка с евентуално предявен иск срещу него.

2. Въпреки това, настоящата директива не се прилага за:

- застраховки за съдебни разноски, когато те касаят спорове или рискове, произтичащи от или във връзка с използването на морски плавателни съдове,
- дейността, която се упражнява от застраховател, предоставящ покритие за гражданска отговорност с цел защита или представителство на застрахованото лице при евентуално разследване или производство, ако съгласно въпросното покритие тази дейност се упражнява едновременно и в интерес на самия застраховател,
- когато по избор на дадена държава-членка дейността по сключване на застраховки за съдебни разноски се упражнява от помощник застраховател, когато тази дейност се

извършва в държава-членка, различна от държавата, в която обичайно пребивава застрахованото лице, и когато тази дейност съставлява част от договор, чийто единствен предмет е оказването на помощ на лица, които изпадат в затруднения по време на пътуване, когато се намират далеч от дома или далеч от мястото на постоянното им пребиваване. В този случай в договора трябва ясно да е посочено, че въпросното покритие е ограничено до посочените в предходното изречение обстоятелства и представлява допълнително покритие към помощта.

Член 3

1. Покритието за съдебни разноски е предмет на отделен договор от този, който се съставя за другите класове застраховки или се регламентира в отделна част от полица, в която се посочва естеството на покритите съдебни разноски и, по искане на държавата-членка, размера на съответната премия.

2. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че установените на нейна територия предприятия приемат, в зависимост от наложения от държавата-членка избор или по техен собствен избор, ако държавата-членка е съгласна с това, най-малко едно от следните решения, които представляват алтернативи:

а) предприятието гарантира, че нито един член на персонала, който се занимава с управление на исовете за съдебни разноски или с правни консултации във връзка с тях, същевременно не извършва сходна дейност

- ако предприятието е смесено, за друг клас във връзка, с който предприятието извършва сделки,

- независимо, дали предприятието е смесено или специализирано, в друго предприятие, което е финансово, търговски или административно свързано с първото предприятие, и което извършва застраховки по един или повече от останалите класове, посочени в Директива 73/239/ЕИО;

б) предприятието възлага управлението на исовете във връзка със застраховки за съдебни разноски на предприятие с отделна правосубектност. Това предприятие се споменава в посочения в параграф 1 отделен договор или отделна част от договора. Ако предприятието с отделна правосубектност е свързано с предприятие, което извършва застраховки по един или повече от останалите класове, посочени в точка А от приложението към Директива 73/239/ЕИО, членовете на персонала на предприятието, които се занимават с обработката на исовете или с правни консултации във връзка с тази обработка, не могат едновременно да упражняват същата или сходна дейност в друго предприятие. В допълнение, държавите-членки могат да налагат същите изисквания по отношение на членовете на управителния орган;

в) съгласно договора предприятието позволява на застрахованото лице правото да възлага защитата на интересите си, от момента, в който лицето има право да предявява иск срещу застрахователя по силата на полицата, на адвокат по негов избор или, до позволената съгласно националното законодателство степен, на друго подходящо квалифицирано лице.

3. Независимо от възприетото решение, интересът на лицата със застрахователно покритие за съдебни разноски се счита за гарантиран по равностоеен начин съгласно настоящата директива.

Член 4

1. Във всеки договор за застраховка за съдебни разноски изрично се признава, че:

а) когато се допуска адвокат или друго подходящо квалифицирано лице съгласно националното законодателство да защитава, да представлява или да обслужва интересите на застрахованото лице при евентуално разследване или производство, това застраховано лице е свободно да избира такъв адвокат или друго лице;

б) застрахованото лице е свободно да избере адвокат или всяко друго подходящо квалифицирано лице, в зависимост от неговите предпочитания и до позволената от националното законодателство степен, да обслужва интересите му в случай на възникване на конфликт на интереси.

2. Адвокат означава всяко лице, което има право да упражнява професионалната си дейност съгласно едно от наименованията, посочени в Директива на Съвета 77/249/ЕИО от 22 март 1977 г. за улесняване на ефективното упражняване от адвокати на свободата на предоставяне на услуги⁶.

Член 5

1. Всяка държава-членка може да предвижда освобождаване от прилагането на член 4, параграф 1 за застраховките за съдебни разноски, ако са изпълнени следните условия:

а) застраховката е ограничена до случаи, произтичащи от използването на пътни превозни средства на територията на съответната държава-членка;

б) застраховката е свързана с договор за предоставяне на помощ в случай на злополука или повреда, свързана с пътно превозно средство;

в) нито застрахователят на съдебните разноски, нито застрахователят на помощта не извършва никакви класове застраховки за гражданска отговорност;

г) предприети са мерки правните консултации и представителството на всяка от страните в спор да се осъществяват от напълно независими адвокати, когато тези страни са застраховани за съдебни разноски от един и същи застраховател.

2. Предоставяното от държава-членка на предприятие право на освобождаване съгласно параграф 1 не засяга прилагането на член 3, параграф 2.

Член 6

Държавите-членки приемат всички необходими мерки, за да гарантират, че, без да се накърнява всяко право на обжалване пред евентуално предвиден от националното законодателство съдебен орган, се предвижда арбитражна или друга процедура, която

⁶ ОВ, бр. L 78, 26.3.1977 г., стр. 17.

осигурява съпоставими гаранции за обективност, и с помощта на която в случай на различия в становищата на застраховател на съдебни разноски и застраховано при него лице може да се вземе решение за позицията, която следва да възприеме с цел разрешаване на спора.

В застрахователния договор трябва да е споменато правото на застрахованото лице да прибягва до такава процедура.

Член 7

При възникване на конфликт на интереси или при несъгласие относно уреждането на спора, застрахователят на съдебни разноски, или по целесъобразност, отделът за уреждане на иски формира застрахованото лице за

- посоченото в член 4 право,
- възможността за прибягване до посочената в член 6а процедура.

Член 8

Държавите-членки отменят всички разпоредби, които забраняват застраховател да извършва на тяхна територия едновременно застраховки за съдебни разноски и други класове застраховки.

Член 9

Точка В, алинея втора от приложението към Директива 73/239/ЕИО се заменя със следния текст:

“Въпреки това, рисковете, които са включени в класове 14, 15 и 17 в точка А не могат да се считат за допълнителни рискове към други класове.

Независимо от това, включеният в клас 17 риск (застраховки за съдебни разноски) може да се счита за допълнителен риск към клас 18, когато са изпълнени определените в алинея първа условия, когато основният риск се отнася единствено до помощта, която се предоставя на лица, които изпадат в затруднения по време на пътуване, докато са далеч от дома или далеч от постоянното си пребиваване.

Застраховките за съдебни разноски могат да се считат за допълнителен риск и при определените в алинея първа условия, когато се касае за спорове или рискове, които произтичат от или във връзка с използването на морски плавателни съдове.”

Член 10

Държавите-членки предприемат необходимите мерки за спазване на настоящата директива до 1 януари 1990 г. Те незабавно информират за това Комисията.

Те прилагат тези мерки най-късно от 1 юли 1990 г.

Член 11

След уведомлението⁷ за настоящата директива, държавите-членки съобщават на Комисията текстовете на основните разпоредби от националното законодателство, които приемат в рамките на приложното поле на настоящата директива.

Член 12

Настоящата директива е адресирана до държавите-членки.

Съставено в Люксембург на 22 юни 1987 година.

За Съвета

Председател

L. TINDEMANS

⁷ Държавите-членки са уведомени за настоящата директива на 25 юни 1987 г.